

Sygn. akt I CSK 1498/22

## POSTANOWIENIE

Dnia 31 maja 2022 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Jacek Grela

w sprawie z powództwa K. [...] spółki akcyjnej w K.

przeciwko S. P.

o zapłatę,

na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej w dniu 31 maja 2022 r.,

na skutek skargi kasacyjnej pozwanej

od wyroku Sądu Apelacyjnego w [...]

z dnia 10 czerwca 2021 r., sygn. akt I AGa [...],

**1. odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania;**

**2. przyznaje od Skarbu Państwa - Sądu Apelacyjnego w [...] na rzecz radcy prawnego A. P. kwotę 2700 (dwa tysiące siedemset) złotych, obejmującą należną stawkę podatku od towarów i usług, tytułem kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej pozwanej z urzędu w postępowaniu kasacyjnym.**

### UZASADNIENIE

Powódka K. [...] S.A. w K. wniosła o zasądzenie na jej rzecz od pozwanej S. P. kwoty 136 526,07 zł wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od 22 marca 2017 r. do dnia zapłaty oraz kosztami procesu.

Sąd Okręgowy w S., nakazem zapłaty z 29 stycznia 2018 r. wydanym w postępowaniu nakazowym, uwzględnił powództwo w całości.

Sąd Okręgowy w S. wyrokiem z 5 października 2020 r. utrzymał w mocy nakaz zapłaty.

Wyrokiem z 10 czerwca 2021 r. Sąd Apelacyjny w [...] zmienił wyrok Sądu Okręgowego w ten sposób, że uchylił przedmiotowy nakaz zapłaty w części dotyczącej kwoty 3252,07 zł wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie liczonymi od tej kwoty od 22 marca 2017 r. i oddalił powództwo w tej części, zaś w pozostałym zakresie utrzymał powyższy nakaz zapłaty w mocy oraz oddalił apelację w pozostałej części.

W skardze kasacyjnej pozwana, jako uzasadnienie wniosku o przyjęcie skargi do rozpoznania, wskazała na przesłankę przedsądu przewidzianą w art. 398<sup>9</sup> § 1 pkt 3 k.p.c.

Zdaniem skarżącej zaskarżony wyrok wydany został w warunkach nieważności postępowania, tj. z naruszeniem art. 379 pkt 4 k.p.c.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

W judykaturze już wielokrotnie wypowiedziano się na temat charakterystyki skargi kasacyjnej (por. postanowienie Sądu Najwyższego z 13 czerwca 2018 r., II CSK 71/18, niepubl.). Wskazano tam m.in., że skarga kasacyjna została ukształtowana w przepisach kodeksu postępowania cywilnego jako nadzwyczajny środek zaskarżenia, nakierowany na ochronę interesu publicznego przez zapewnienie rozwoju prawa, jednolitości orzecznictwa oraz prawidłowej wykładni, a także w celu usunięcia z obrotu prawnego orzeczeń wydanych w postępowaniu dotkniętym nieważnością lub oczywiście wadliwych, nie zaś jako ogólnie dostępny środek zaskarżenia orzeczeń umożliwiający rozpoznanie sprawy w kolejnej instancji sądowej.

Koniecznej selekcji skarg pod kątem realizacji tego celu służy instytucja tzw. przedsądu, ustanowiona w art. 398<sup>9</sup> k.p.c., w ramach której Sąd Najwyższy dokonuje wstępnej oceny skargi kasacyjnej. Ten etap postępowania przed Sądem Najwyższym jest ograniczony - co należy podkreślić - wyłącznie do zbadania przesłanek przewidzianych w art. 398<sup>9</sup> § 1 pkt 1 - 4 k.p.c., nie zaś merytorycznej oceny skargi kasacyjnej. W razie spełnienia co najmniej jednej z tych przesłanek, przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania jest usprawiedliwione.

W ocenie skarżącej w sprawie wystąpiła nieważność postępowania, ponieważ Sąd Apelacyjny w [...] orzekał w składzie, w którym funkcję przewodniczącego sprawował SSA Z. C., tj. - w świetle uchwały Sądu Najwyższego pełnego składu SN - Izby Cywilnej, Karnej oraz Pracy i Ubezpieczeń Społecznych z 23 stycznia 2020 r. (sygn. akt: BSA 1-4110-1/20) - osoba powołana przez Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej na urząd sędziego Sądu Apelacyjnego w Szczecinie na wniosek Krajowej Rady Sądownictwa ukształtowanej w trybie niezgodnym z Konstytucją RP - to jest przepisami ustawy z dnia 8 grudnia 2017 r. o zmianie ustawy o Krajowej Radzie Sądownictwa oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. z 2018 r., poz. 3).

Należy podkreślić, że w niniejszej sprawie nie wystąpiła nieważność postępowania. Podnoszona przez pozwaną kwestia została w sposób wyczerpujący wyjaśniona w postanowieniu Sądu Najwyższego z 13 lipca 2020 r. (II CSK 581/19). Wskazano w nim m.in.:

Po pierwsze, wyrokiem z 20 kwietnia 2020 r. (U 2/20, M.P. z 2020 r., poz. 376) Trybunał Konstytucyjny orzekł, że powyższa uchwała jest niezgodna z: a) art. 179, art. 144 ust. 3 pkt 17, art. 183 ust. 1, art. 45 ust. 1, art. 8 ust. 1, art. 7 i art. 2 Konstytucji RP, b) art. 2 i art. 4 ust. 3 Traktatu o Unii Europejskiej (Dz.U. z 2004 r., nr 90, poz. 864/30 ze zm.), c) art. 6 ust. 1 Konwencji o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności, sporządzonej w Rzymie dnia 4 listopada 1950 r., zmienionej następnie Protokołami nr 3, 5 i 8 oraz uzupełnionej Protokołem nr 2 (Dz.U. z 1993 r., nr 61, poz. 284 ze zm.).

Po drugie, postanowieniem z 21 kwietnia 2020 r. (Kpt 1/20, <http://www.trybunal.gov.pl>) Trybunał Konstytucyjny postanowił rozstrzygnąć spór kompetencyjny pomiędzy Sądem Najwyższym a Sejmem RP w ten sposób, że: a) Sąd Najwyższy – również w związku z orzeczeniem sądu międzynarodowego – nie ma kompetencji do dokonywania prawotwórczej wykładni przepisów prawa, prowadzącej do zmiany stanu normatywnego w sferze ustroju i organizacji wymiaru sprawiedliwości, dokonywanej w drodze uchwały, o której mowa w art. 83 § 1 ustawy z dnia 8 grudnia 2017 r. o Sądzie Najwyższym (Dz.U. z 2019 r. poz. 825 oraz z 2020 r. poz. 190), b) na podstawie art. 10, art. 95 ust. 1, art. 176 ust. 2, art. 183 ust. 2 oraz art. 187 ust. 4 Konstytucji RP, dokonywanie zmiany w zakresie

określonym w punkcie 1 lit. a należy do wyłącznej kompetencji ustawodawcy (pkt 1), a także rozstrzygnąć spór kompetencyjny pomiędzy Sądem Najwyższym a Prezydentem RP w ten sposób, że: a) na podstawie art. 179 w związku z art. 144 ust. 3 pkt 17 Konstytucji RP, powołanie sędziego jest wyłączną kompetencją Prezydenta RP, którą wykonuje na wniosek Krajowej Rady Sądownictwa osobiście, definitywnie, bez udziału i ingerencji Sądu Najwyższego, b) art. 183 Konstytucji RP nie przewiduje dla Sądu Najwyższego kompetencji do sprawowania przez ten organ nadzoru nad wykonywaniem przez Prezydenta RP kompetencji, o której mowa w art. 179 w zw. z art. 144 ust. 3 pkt 17 Konstytucji RP, w tym dokonywania wiążącej wykładni przepisów prowadzącej do określenia warunków skuteczności wykonywania przez Prezydenta RP (pkt 2).

Po trzecie, wyrokiem z dnia 2 czerwca 2020 r. (P 13/19, Dz.U. z 2020 r., poz. 1017) Trybunał Konstytucyjny orzekł, że art. 49 § 1 k.p.c. w zakresie, w jakim dopuszcza rozpoznanie wniosku o wyłączenie sędziego z powodu podniesienia okoliczności wadliwości powołania sędziego przez Prezydenta RP na wniosek Krajowej Rady Sądownictwa, jest niezgodny z art. 179 Konstytucji RP.

Biorąc to pod uwagę Sąd Najwyższy na podstawie art. 398<sup>9</sup> § 2 k.p.c. odmówił przyjęcia do rozpoznania skargi kasacyjnej, nie znajdując też okoliczności, które obowiązuje jest brać pod uwagę z urzędu w ramach przedsądu.

O kosztach pełnomocnika z urzędu orzeczono na podstawie § 8 pkt 6 w zw. z § 16 ust. 4 pkt 2 w zw. z § 3 i § 4 ust. 3 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 3 października 2016 r. w sprawie ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego z urzędu (tekst jednolity Dz. U. z 2019 r., poz. 68 ze zm.), z uwzględnieniem wyroku Trybunału Konstytucyjnego z dnia 23 kwietnia 2020 r. (SK 66/19, Dz.U. z 2020 r., poz. 769), a więc przy zastosowaniu § 2 pkt 6 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (tekst jednolity Dz. U. z 2018 r., poz. 265 ze zm.).

